

Onderwerp: **Beleidsvisie beheer en onderhoud wegen 2017-2026.**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

Kennis genomen hebbend van de beleidsvisie beheer en onderhoud wegen in te stemmen met:

1. Onderhoudscenario 3 voor het onderhoud van het Barneveldse wegennet, als omschreven in hoofdstuk 5.
2. Het hanteren van het hierbij voorgestelde kwaliteitsniveau volgens scenario 3. In dit scenario worden de volgende kwaliteitsniveaus voorgesteld:
 - a. Kwaliteitsniveau 'Basis' voor de structurelementen Centum, Bedrijventerreinen, Ontsluitingswegen en Fietspaden.
 - b. Kwaliteitsniveau 'Basis' voor het structurelement Woonwijken en daarbinnen kwaliteitsniveau 'Laag' voor de woonstraten.
 - c. Kwaliteitsniveau 'Basis' voor het structurelement 'Buitengebied' en daarbinnen kwaliteitsniveau 'Laag' voor de minst intensief gebruikte wegen.
3. Afweging van de financiële consequenties bij de vaststelling van de Kadernota 2017-2020 in juni 2016.

1. Inleiding

Het verhardingsareaal van de gemeente dient op een acceptabel niveau beheerd en onderhouden te worden. In 2012 is reeds geconstateerd dat dit vraagt om een vernieuwde aanpak. Om die reden is in 2013 de 'Actualisering beleid beheer en onderhoud wegen 2013-2017' aan de raad voorgelegd en vastgesteld. Bij de actualisering van 2013 is het ambitieniveau aangehouden dat overeenkomt met het kwaliteitsniveau van IBOR. Om dit te bereiken is met name ingezet op het inlopen van de onderhoudsachterstand. Dit door optimalisatie in aanbesteding, integrale samenwerking en uitstel van onderhoud op de elementenverhardingen. Uit de in 2015 uitgevoerde wegininspectie is echter gebleken dat de huidige kwaliteit van het verhardingsareaal ver onder het vastgestelde ambitieniveau ligt. Dit ondanks de grote hoeveelheid uitgevoerd onderhoud. De onderhoudsachterstand is 2 keer hoger dan de landelijke richtlijn (28% versus 10-15%). Geconstateerd is dat de volgende drie punten hiervoor de belangrijkste redenen zijn:

1. De leeftijd van het huidige verhardingsareaal (vervangingspiek in met name asfaltwegen).
2. De toename van de verkeersbelasting (intensiteit en gewicht).
3. De, in het verleden, te lichte en te smal gedimensioneerde wegen in relatie tot het huidige gebruik in vooral het buitengebied.

In het vorige beleidsplan is al met deze punten rekening gehouden. Echter blijkt nu dat de invloed ervan groter is dan kon worden voorzien. De nu voorgestelde beleidsvisie is hierop bijgesteld en omvat een strategie om het totale verhardingsareaal van de gemeente te beheren en onderhouden tegen reële kosten. Het stelt kaders en randvoorwaarden voor de kwaliteitseisen aan de openbare ruimte (prestatie-eisen). Daarnaast geeft het inzicht in de gemaakte keuzes en de bijbehorende risico's.

2. Door de raad gestelde kaders.

Actualisering beleid beheer en onderhoud wegen 2013-2017, vastgesteld in 2013.

3. Effect

a) Meetbaar effect:

Jaarlijks wordt een wegininspectie uitgevoerd om het verloop van de kwaliteit te monitoren. Op basis van de inspectieresultaten en de daaropvolgende, zogenoemde maatregeltoets, wordt een realistische uitvoeringsplanning voor meerdere jaren opgesteld. Dit wordt vastgelegd in een beheerplan voor de komende 5 jaren (2017-2021). Het beheerplan wordt jaarlijks, op basis van de inspectieresultaten, het kwaliteitsverloop en de uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden, bijgesteld en aan het college voorgelegd.

b) Maatschappelijk effect:

Beheer van het verhardingsareaal op een acceptabel niveau tegen reële kosten. De veiligheid voor de weggebruiker krijgt daarbij de hoogste prioriteit. Daarnaast zijn belangrijke aandachtspunten: bereikbaarheid, comfort/beeld en duurzaamheid (economisch meest voordelige inzet onderhoudsbudget).

4. Argumenten

- 4.1 Het is de zorgplicht van de gemeente om haar wegen op een dusdanig verantwoorde wijze te beheren en te onderhouden dat veilig gebruik van de wegen is gewaarborgd (aanvaardbare risico's zijn niet te voorkomen). De gemeente is aansprakelijk wanneer schade of letsel ontstaat door nalatigheid in het uitvoeren van haar beheertaak.
- 4.2 De gemeente heeft richting de burger de verantwoording om op te treden als een goede beheerder over de kapitaalgoederen bij haar in eigendom. De wegen omvatten een groot kapitaal (€ 285 milj.). Om de beheertaak op een verantwoorde wijze in te vullen is een gedegen beleidsstrategie met bijbehorende middelen een voorwaarde.

5. Kanttekeningen

Wegen onderhouden op een lager prestatie-/kwaliteitsniveau brengt risico's met zich mee. De gemeente dient zich hiervan bewust te zijn en daar ook intensiever op te monitoren. Wanneer risico's en de gevolgen hiervan tijdig bekend zijn, is het mogelijk hier op een adequate manier op te reageren. Een verandering in het kwaliteitsniveau (niveau van onderhoud) wordt ook gezien door de burger. Hierover moet de gemeente duidelijk zijn en open communiceren richting en met haar inwoners. Op dit moment ligt de kwaliteit van het verhardingsareaal ruim beneden het voorgestelde kwaliteitsniveau. Dit betekent dat, op basis van het voorgestelde kwaliteitsscenario, een groot deel van het verhardingsareaal op een hoger niveau wordt gebracht dan dat nu het geval is.

Toelichting kwaliteitsniveaus Buitengebied

Kwaliteitsniveau '**Basis**' voor ontsluitingswegen en erftoegangswegen type 1 (ETW I).

Voorbeelden:

- Wencopperweg
- Essenerweg
- Hessenweg

Kwaliteitsbeschrijving:

- Veiligheid: Veilig, zeer geringe kans op ongevallen
- Comfort: Licht comfortverlies, af en toe hinderlijk
- Aanzien: Zichtbare reparaties met nieuw materiaal, enkele oneffenheden

Kwaliteitsnorm:

- Lichte schade in enige / grote omvang.
- Matige schade in geringe omvang.
- Ernstige schade in zeer geringe omvang.

Basis

Kwaliteitsniveau '**Laag**' voor erftoegangswegen type 2 (ETW II) in het buitengebied.

Voorbeelden:

- Bosbergerweg
- Wulpenweg
- Kamperweg
- Diepenrustweg

Kwaliteitsbeschrijving:

- Veiligheid: Minder veilig, geringe kans op ongevallen
- Comfort: Comfortverlies, hinderlijk
- Aanzien: Zichtbare reparaties, spoorvorming, oneffenheden, scheurvorming

Kwaliteitsnorm:

- Lichte schade is niet maatgevend.
- Matige schade in enige / grote omvang.
- Ernstige schade in geringe omvang.

Laag

6. Uitvoering

Planning:

Na instemming met het beleidsvoorstel zijn de aanvullende financiële middelen vanaf 2017 beschikbaar. Aan de hand van deze extra middelen en op basis van de kwaliteitsinspectie wordt een meerjarige onderhoudsplanning opgesteld. Deze wordt vastgelegd in een meerjarig beheerplan dat wordt voorgelegd aan het college en de raad (ter kennisname). Vervolgens wordt een passend onderhoudscontract opgesteld. De planning is om in 2017 te starten met de uitvoering van het onderhoud op basis van het beheerplan en het nieuwe onderhoudscontract.

Communicatie:

Een verandering in het kwaliteitsniveau (niveau van onderhoud) wordt ook gezien door de burger. Hierover moet de gemeente duidelijk zijn en open communiceren richting en met haar inwoners.

Evaluatie/controle:

Jaarlijks wordt een wegininspectie uitgevoerd om het kwaliteitsniveau vast te stellen. De vergelijking hiervan met de wegininspecties uit de voorgaande jaren is het meest geschikte middel om het verloop te monitoren. Op basis van de inspectieresultaten en de daaropvolgende zogenoemde maatregeltoets wordt een realistische uitvoeringsplanning voor meerdere jaren opgesteld. Dit wordt vastgelegd in een beheerplan voor de komende 5 jaar (2017-2021). Jaarlijks vindt een actualisatie van het beheerplan plaats. Hierin worden het kwaliteitsverloop, de uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden en inzet van de financiële middelen gerapporteerd.

7. Risico's, kosten, baten en dekking

Voor het wegwerken van de onderhoudsachterstand is in het totaal een bedrag van € 7.500.000 nodig. Dit bedrag is verspreid over een periode van 5 jaar. Dit houdt een incidenteel aanvullend budget in van € 1.500.000 voor de periode 2017 tot en met 2021.

Voor het instandhouden van het verhardingsareaal is structureel een budget nodig van € 2.595.000 per jaar. Dit houdt een verschil van € 965.157 ten opzichte van het huidige onderhoudsbudget in. Om dit verschil te overbruggen is een groeimodel opgenomen over een periode van 5 jaar. In 2017 groeit het budget dan met € 165.157. De daaropvolgende vier jaren (2018 tot en met 2021) wordt jaarlijks structureel € 200.000 extra begroot.

Voorgesteld wordt om de financiële consequenties van de beleidsvisie beheer en onderhoud wegen te betrekken bij de Kadernota, zodat deze meegewogen kunnen worden bij de integrale afweging van de gemeentelijke financiële middelen.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
drs. D. Bakhuizen dr. J.W.A. van Dijk

Bijlage:

